

GYERGYÓI UJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Régele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2—3-ig.

Telefon: 14.

Templomszentelési ünnepség Alfaluban.

Lélekemelő, a már-már reményét vesztett ember számára új erőt adó ünnepségnek volt színhelye Gyergyó-alfalu községe az elmúlt vasárnap. A székely nép törhetetlen vallásos hite és lángoló fajszeretete állított ismét lármáját a gyergyói fensíkon sok-sok bubánatba merült testvér bátorítására. Példát mutatott Alfalu nemes székelysége a kitartásra s a rossz viszonyok közepette is áldozni kész akarásra.

Az alfalviak lelkes plebánosának, Gaal Tamásnak szózatára annak idején egy emberként gyűlt táborba a község lakossága, hogy Erdély egyik legősibb templomának az idők folytán keletkezett sebesüléseit kijavíttassa és a megnagyobbodott község lakosainak számára nyújtó képet kibővíttesse.

Hála az összetartásnak és áldozatkészségnek, a nagy mű befejezést nyert s a templom újraszentelése a legbensőségesebb érzések és meghatódottság közepette folyt le.

Már a kora reggeli órákban ünneplő ruhába öltözött emberektől tarkállottak Alfalu utcái. Valamennyien a templom felé siettek s a lehetőséghez képest igyekeztek abban helyet biztosítani maguknak. Az ünnepélyes hálaadó istentisztelet kezdetén egyenesen lehetetlenség volt a templomba bejutni.

A szentmisét Szabó György apát, főesperes-plebános celebrálta fényes papi segédlettel s a szentbeszédet Török Ferenc, a csomafalviak aranyszáju esperes-plebánosa tartotta lángoló hittel.

Lendületes bevezetése után a templom történetére vetett pillantást, amelynek alapításáról

— Európaszerte elismert tudós állapította meg, hogy a templom alatti bejáratot ezelőtt mintegy 800 évvel, az Árpád-házi királyok idején építették francia építészek. Mit jelent ez? Azt, hogy a 800 évvel nem kóborló pásztornép voltak a mi őseink, nem csupán verekedő, az elenség vérét ivó nép, hanem állandó lakhellyel bíró kulturnép, melynek igényeit nem elégítette ki fatornyos templomocskája építése. Amikor Istenének akart méltó hajlékot emelni, hogy fejlett izlését kielégítse, ime az akkor már elismert francia építőmestereket kérte fel Isten háza megfelelő megalkotására.

Hála az Istennek, hogy győzött Gaal Tamás plebánosnak okos belátása, aki amikor a templom kibővítéséről volt szó, azt csakis a régi alapon az ősi barokk-stil szigorú megtartásával vélte megengedhetőnek. Így újult meg ez az ősi drágaságunk, amely nemcsak Gyergyó, de egész Erdély magyarságának legfőbb kincsé, nemzeti történelmünknek egyik büszkesége és drága emléke.

Egy nemzet multját főképp templomaiból ítéldhetjük meg. A templomok méreteiben és szépségeiben csucsosodik ki egy népnek művészete, költészete, technikai fejlettsége. Réglétűnt birodalmak nagyságát, a művelődés terén tett lépéseit a templomok mutatják. A nagy régi kulturnépek műveltsége a régi romokon is megtalálható. Ezek a templomok ma is hirdetik,

hogy ezeknek a népeknek volt és hol volt a hazája.

Izrael népét is tulajdonképpen akkor szögezte Dávid király az Igéret földjéhez, mikor a templomépítéshez az anyagot beszerezte, amelyet később Salamon épített fel. Hogy mit jelent egy templom egy nemzetre nézve, gyönyörűen mondja azt el a krónikák II-ik könyvében közölt Salamon imádsága, melyet a templom felszentelése alkalmával tartott.

Erdély földjén egyik régi nemzetnek sem volt maradandó kőtemploma. A rómaiak építettek fürdőket, cirkuszt, várakat, de egyetlen templomuk romjaira nem akadtak a kutatók. E tartományt tehát sohasem tartották hazájuknak, csak a birodalom egyik legkeletibb bástyájának.

Egyedül a magyarság épített kőtemplomokat már az Árpád-házi királyok idejében s később a II. Géza idején betelepített szászok, amely templomokból ma is a legtöbb fennáll. A nemzetfenntartó erények templomok és iskolák tövéből nőnek fel.

A szentmisét ünnepi ebéd követte, melyen a kerületi papság, Csik és Gyergyó vidéke több jelentékeny személyisége vett részt.

Ebédhez érkezéskor Szabó György apát-plebánost Pál Teréz köszöntötte esakor átadás-sal, keresetlen szavakkal, Gaal plebánost pedig György Józsefnek.

Ebéd közben Gaal plebános állott fel szó-lásra elsőül, aki Ófelségét, II. Károly királyt éltette és kérte fenkölt uralkodására Isten bő-séges áldását. Gróf Mailáth püspököt köszön-tötte ezután őszinte és meleg szavakkal s Ró-mából küldött üdvözlő táviratát olvasta fel a jelenlevőknek.

Szabó György apát-plebános Gaal alfalvi plebánosnak mondott köszönetet fáradhatatlan munkásságáért, melyet a templom újjáépítése körül szerzett.

László Dezső dr. országgyűlési képviselő magyar szenátor és képviselőtársainak a község plebánosa és lakosaihoz szóló meleg üdvözlését tolmácsolta, akik manap példátlanul álló értékes munkát végeztek s értékes áldozatot hoztak. A beszédek sorát Baricz János megyebíró zárta be.

Ugyanaznap este Alfalu fáradhatatlan műkedvelői estélyt rendeztek a templom új ablakainak javára.

Dr. Csipak esperes, főgimn. tanár magasan szárnyaló beszéddel nyitotta meg a műsort. „Rosmunda grall királynő” című vallásos szinművet adták elő ezután a derék műkedvelők. Valamennyien dícséretreméltóan működtek közre, különösen Avéd Böske és Lukács Teresi, akik valóban szép játékkal művészi produkáltak.

Ugy az ünnepi ebéd, mint a szinjáték fáradtságos rendezéséért öv. Róth Istvánnét, Gaal plebánost és Faragó Vilmos segédlelkészét illeti az elismerés.

Alfalu nemesen gondolkodó, vezetésre hivatott lakossága örökre feledhetetlen emléket véselt azok lelkébe, akik ünnepségének szerencsés résztvevői lehettek. Az a nép, amelyik így gondolkodik s ily áldozatosan veszi ki részét a cselekvésből, az utódok elismerésére és hála-jára érdemes.

Egész Románia figyelme

most a f. hó 15-én összeülő parlament munkálkodása felé irányul.

Ezen parlamenti szesszió első törvényjavaslata u. i. állítólag a mezőgazdasági adósságoknak kormányhatalósági beavatkozással leendő rendezése volna.

A napilapok hasábszámra közlik Románia gazdasági életének jelenlegi tükrét, amelybe belenézni egész szörnyűség és hátborzongató. Az emberi élet és gazdasági tragédiáknak egy olyan mélységes feneké tárul elénk, amely talán még jobban megborzongat, mint mikor a világháború alatt ezrek és ezrek naponkénti elpusztulásáról olvastunk.

Az embereknek a mai helyzetbeni mélységes kétségbeesését még tragikusabbá teszi az a magával való lehetetlenség, amellyel nyitott szemmel kell látnia lassu elsorvadását életexisztenciájának s végül ezzel együtt idegeinek, melyek végre felmondják a szolgálatot, s mindezen változtatni nem tud, hiába akar. Igazi tantaluszi kín.

Csuda-e tehát, hogyha most minden szem a parlament felé tekint, ahonnan úgy várja a megváltást, mint a hajdani népek a Megváltó eljövételét.

Azonban, ha az eseményeket figyeljük semmi, optimizmussal nem tekinthetünk a készülő törvényjavaslat elé.

Eltekintve attól, hogy míg a pénzügyminiszter épen ellenkezőjét jelenti be, mint maga a miniszterelnök, hogy mikor u. i. a pénzügyminiszter a mezőgazdasági adósságoknak állami garanciáját tervezi, ugyanakkor a miniszterelnök ezt valótlannak jelenti ki, — kérdés, hogyha ki is alakult volna a kormány kebelében egy határozott megoldási mód, bármilyen szép terv, vajjon megvalósítható-e akkor, mikor amint e hónap elején is történt a gyergyószentmiklósi adóhivatalnál, az állam jelenlegi anyagi helyzete annyira zilált, hogy táviratilag kell elvonnia a tisztviselő szájából a kenyeret, a nyugdíjastól pedig az éhbért, nem törődve már semmivel és senkivel.

Hogyha egy magánember cselekedné ezt, az már rég közmegvetésnek lenne kitéve és erkölcsi halottnak kikiáltva. Az államnak azonban nincs szégyene, őt nem érheti semmi szégyenségi bizonyítvány kiállítása, csupán annak a sok éhező szájnak a keserűségtől való felhördülése.

Igazán Románia lakossága ebben a helyzetben Rómához hasonlóan jogosan kérdezheti hogy meddig fognak még visszaélni türelmével a mindenkor kormányok?!

Ezekután vajjon végre tud-e hajtani Románia bármiféle megszavazott törvényt, amelyben neki kell adnia

és nem ő neki kell követelnie, mert ez utóbbit könyörtelenül végre tudja hajtani belek kitiprásával is. Hiába igaz a közmondás, hogy ahol nincs, onnan az Isten sem veszen, hiába tanultuk mindannyian a bibliából, hogy csak Isten tudott a semmiből teremteni, Románia kormánya meg van győződve, hogy ezek a közmondások az ő adófizetőire nem vonatkoznak.

A kormány most elhatározta a király határozott kívánságára a legteljesebb takarékoskosságot.

Takarékoskodni is azonban csak akkor lehet, mikor van miből. Mikor egyetlen egy bani sincs a zsebemben, akkor abból nem takaríthatok meg semmit, csak akkor, hogyha legalább is két bani van benne, amelyből legalább egy banit félre tudok tenni.

Románia kormányainak is akkor kellett volna takarékoskodniuk, mikor még volt miből, amikor milliárd számra pocsékolták el hol látszólagos legitim, hol meg legtöbbször illegitim uton az ország vagyonát.

Románia kormányának mostani takarékoskossága a tisztviselők fizetésével meg az állások leépítésével csak átkokat von maga után és szaporítja az elégedetlenek számát.

Ezzel nem azt mondjuk, hogy helytelenül cselekszik mikor ezt teszi, mert hiszen vannak különleges kategóriák, amelyeknek fizetésleépítésével még nem dönti romba azok létezését; sőt igazságosnak és jogosnak is tartjuk ezt, csak — egy kicsit megkésetnek. Igaz, hogy jobb későn, mint soha.

Kíváncsian várjuk tehát a készülő törvényt akkor, mikor mindegyikünknek jövője, még a holnapja is egy nagy kérdőjel.

Soha törvényjavaslatnak létjogosultsága nem volt nagyobb, mint ezé és soha könnyebb helyzete nem volt parlamentárjainknak, mint most ezen törvényjavaslat megszavazásánál, mikor kötettszámra vihetik ennek megindokolásához az adatokat, és soha Románia egész lakossága nem lehet olyan hálás kormánynak és törvényhozóinak egyaránt, mint ezen javaslat kerestülvitele esetén, hogyha ez a törvényjavaslat tényleg meg is valósul és az életben kerestül is lesz vive.

Nagy bölcseséggel rendezte be életünket a Mindenható, mikor a vízbe-fulónak még egy szalmaszálba való reménykedést is beléje tudott oltani; mert ha ez a parányi reményünk sem lenne, akkor felakaszthatnánk magunka ha legelső fára a konszolidáció nagy örömeire és dicsőségére.

A Csiki Székely Kultur és Muzeumegylet első ismeretterjesztő előadása.

Bárha nem nálunk, a gyergyói részen, történt ez az előadás, hanem Csikban, mégis meg kell emlékeznünk róla, mivel szívben, lélekben Csikkal egyek vagyunk, s ami az ő büszkesége, az egyúttal a miénk is.

Régóta figyeljük Csik értelmisége egy részének azon kitartó és áldozatos munkáját, amellyel csiki székely népünket nemcsak a kultúra terén akarja előbbrevinni, hanem népies mozgalmával, mint a csiki szöftös bálók rendszerezésével is, székely népünk önértetét és szeretetét akarja újra feleleveníteni ősi nemzeti viseletük és szokásaik megbecsülése iránt, hanem mint pl. a múltévi pünkösdi székely iparművészeti kiállítás megrendezésével is, napvilágra akarja hozni azt a sok-sok drága értéket, amely a székely népben szunnyadozva él.

Ez a szép kulturmozgalom, melyet már egyenesen annak is nevezhetünk, most tető-

pontját érte el a Csiki Székely Kultur- és Muzeumegylet megalkotásával.

Mindkettőre szükségünk van, mert hát eddig nélkülöztük azt a kulturközpontot, ahol minden kultúremberünk szellemi tevékenysége ki-elégülést nyert volna, muzeumegyletünk hiányában pedig nem volt egy gyűjtő hely, amely sok szép drágaságunkat egy csokorba tudta volna gyűjteni a késő utókor számára.

A Csiki Székely Kultur és Muzeumegylet első ismeretterjesztő előadásának magas színvonalával bebizonyította, hogy életképes, hogy hiánypótló, s annak a reményünknek adunk kifejezést, bárha az erdélyi szász Kulturamt — Kulturhivatal — mintájára, ez is egyik alapköve lenne a későbbi Romániai Magyar Kulturhivatalnak.

HIREK.

Szegény asszony süldőjének sorsa.

Tolnai Világlapját nézegetem udvari borbélyomnál. Nyilik az ajtó s jól öltözött székely menyecske lép be.

— Sorsjegyet nem vesznek-e? — kérdezi.

— Igazán életrevaló kegyelmed — mondom én — hogy jobb híján sorsjegyarúsitással keres mellékjövedelmet. Aztán miféle sorsjegyet árusít?

— Könnyű az urnak csufolódni velem, szegénnyel — szomorodik el — én, uram, a magam sorsjegyet árusítom. Mert úgy történt kérem, hogy adóhátrálékba foglaltak nálunk. Ami volt azt, paplant, párnát, miegymást. Azt mondja férjem, mert tetszik tudni, tanultabb ember ő:

— Eredj avar a süldővel s add el a mézárósnak, aki többet ad érte, hogy tovább ne zaklassanak. Add, ahogy veszik!

Amikor kihajtom a süldőt a kapun, utánam kiált:

— Kétezeren alól azért mégse adjad!

Összejártam a mézárókat, valahány van. Aki legtöbbet ígért, az kínált ezerhármat.

Másnap újból jött az adószedő. Honnan fizethettünk volna?

Azt mondja a férjem:

— Csinálok egy ivet száz számmal, egytől százig. Azzal elmész a jó emberekhez. Aki megtesz egy számot, az fizet husz lejt. Ami pénz délig gyűlt, azt viszed az adóba. Addig haza se jössz! Hadd lakjék jól délre a kassza. Amit délután gyűjtesz, azt beviszem reggel én. Hadd hozzon szerencsét aznapra az államnak a szegény ember pénze. Mikor pedig összegyűlt mind a száz számmal a tevő, akkor sorsot húzunk tanuk előtt, hogy kié legyen a mi kilenc hónapos göndörszörű szép süldőnk?

Hullott a könyve férjemnek, úgy mondta ezt. Én sirdogáltam csendesen. Ő a süldőt siratta, akit karácsonyra számítottunk levágni. Énszégnyenletembe sirtam, hogy az adó mián ilyen munkára kell vállalkoznom.

— Nem szégyen ez a munka, lelkem! — igyekeztem vigasztalni — csupán igen elszomorító. Ám, percig se gondolja, hogy magára nézve. Adja csak azt az ivet.

Egyik számmal ráírtam a nevemet.

— Aztán jól vigyázzon — szóltam — hogy kihez viszi ezt az írást. Tudnia kell ugyanis, hogy a sorsolás után is adó jár, még pedig elég tekintélyes százalék.

— Nincs is Isten az égben, uram, ha akkor is megbüntet a törvény, amikor egyetlen reményiségünket kell elprédáljam azért, hogy a törvény követelte adót kifizethessem.

Gyergyóvidék jellegzetes kórképe ez. A mosoly megfakul a szájszögletben s a torkot sírásra fojtogatja. Anno 1930. Mit hozhat még az 1931. ...?

(szl.)

A Gyergyószentmiklósi Szociális Misszió rendes téli tea-estélyeit f. hó 18-án este kezdi meg a Kereskedői Körben.

Vasárnap délután 5 órakor a Zsidó Négyelet teadélutánja a Kriesa étteremben. Háziasszonyok: Halász Adolfné és Szuk Sándorné urnók. Mindenkit szívesen lát a vezetőség.

— Halálozások. Özv. Csergő Sándorné szül. Ferencz Erzsébet, ki csak unokában 22-ét és dédunokában 19-et hagyott hátra, f. hó 8-án meghalt Szárhegyen.

Az elhunytban a nagy kiterjedésű szárhegyi Csergő és Ferencz rokon családokon kívül Csergő Tamás tanár és székely író, Csergő Benedek hittanár édes anyjukat gyászolják.

Szekula Imre kereskedő, ki közismert volt nemcsak Szárhegyen, ahonnan nemrég költözött Gyimesre, hanem az egész gyergyói járásban, életének 74. évében f. hó 9-én elhunyt.

— Ezüst lakodalom. Árpá Lajos volt szárhegyi jegyző és felesége november 4-én tartották ezüst lakodalmukat. A házaspár az évforduló napján meggyónt és áldozott, azután Szabó György apát főesperes megáldotta őket. Mikor az ezüstlakodalmásoknak mi is legjobb kívánatainkat kifejezünk, kívánjuk, hogy aranylakodalmukat is tarthassák meg jó erőben és egészséggel.

— Orvosi hír. Dr. Csiky János értesíti vidéki betegeit, hogy november hó 1-től a dél-eltől villámáram beszüntetése miatt minden nap — vasárnapokon is — csak délután egy órától van röntgenezés, diathermia, quare és szolluxlámpakezelés.

— Eljegyzés. Gluck Lilit Miskolcra eljegyezte Schwartz Iván Fehérgyarmatról. A népszerű Iván, aki gyakori vendége városunknak és ittlétekor a társadalmi és sportéletben tevékeny részt vesz, eljegyezte magát. A gyergyóiak nevében ezután kívánunk neki sok szerencsét és boldogságot.

— A gyergyószentmiklósi Szociális Misszió f. hó 8-án a szegény gyermekek karácsonyi felruházására jól sikerült műsoros előadást rendezett, melyen előadták Móricz Zsigmondnak „Nem élhetek muzsikaszó nélkül” című darabját.

A darab előadása minden egyes szereplőre nézve megállja a legelfogulatlanabb kritikát is, s a közönség is, bármilyen nyomasztók is a jelenlegi pénzügyi viszonyok, méltányolta a Szociális Misszió buzgó, önzetlen tevékenységét, amennyiben megtöltötte a Laurentzi szálloda nagytermét.

Bárha így is anyagilag nem úgy sikerült az estély, mint ahogy az elvárható lett volna, mégis a tiszta haszon egy pár szegény gyermeknek és szüleinek karácsonyra felfogja szarítani a nincstelenség keserű könnyeit.

Az előadás előtt Lengyel Margit mondott igen hangulatos és gondolatgazdag prologot.

Az előadás maga határozottan nívós volt. Minden egyes szereplő ügyesen illeszkedett bele az együttesbe. Jakabffy Elzsa először mutatkozott be nagyobb szerepben s egy csapásra a gyergyói műkedvelő gárda legjobbjai közé jutott. Csak gratulálhatunk neki őszinte sikeréhez. De Nagy Piroška és Karácsonyi Mani is nagy rátermettségről tettek bizonyosságot s jövőben bizonyára többször látjuk majd színpadon, mint eddig. Karácson Zaki, aki sokáig hűtlen volt a színpadhoz, a régi jó volt. A műkedvelő gárda többi régi ismerősei: Györgypál Magda, Bodrogi Ilonka, Varga János, Portik Lajos stb. stb. mind tehetségük legjavát adták.

Ugy a rendezőség, élén Fülöp Józsefné urnóval és E. Deér Kálmán bankigazgatóval, mint minden egyes szereplő megérdemli nemcsak a szegény gyermekek és szülők, hanem a társadalom leghálásabb köszönetét és elismerését is.

— Az iparosok forgalmi adójának csikszeredai felelősségi tárgyalásaival kapcsolatosan multikori számunkban megírtuk, hogy a felelősségi bizottság egyes esetekben jóindulattal bírálta felül az iparosok által beadott felelősségeket.

Sajnos, amint utóbb értesültünk, ezen jóindulatot teljesen illuzorikussá teszik azok az esetek, amelyekben állítólagos elkésések miatt a bizottság a felelősségeket visszautasította.

Hogy a felelősségi bizottság ezen eljárásával nem törvényszerűen járt el, és hogy intenciója tulajdonképpen az adók fenntartása volt, bizonyítja az az érdekes eset, amely Schuller Károly gyergyószentmiklósi bádoggal történt.

Schuller Károly ugyanis felesége: Sántha Mária női kalapszalón tulajdonosával együtt fe-

lebbezését egy borítékban küldötte be a csik-szeredai pénzügyigazgatósághoz s mégis megtörtént az a hihetetlen eset, hogy míg a Sántha Mária felebbezése szabályszerűen érkezett iktatóra, addig a férjéé elkésett. Legalább ezt jelentette ki a felebbezési bizottság, miért is Schuller Károly bádogost is felebbezésével elutasította.

Értesülésünk szerint a sérelmes elutasításokat felebbezéssel fogják megtámadni a törvényszéknél az érdekelt iparosok.

— A borszéki közbirtokosság a f. évi őszi közgyűlését december havában fogja megtartani, amelynek egyik fontos tárgysorozati pontja a közbirtokosság anyagi adminisztrációjának leépítése lesz; így a többek között 50 százalékkal kívánja redukálni a tisztviselői fizetéseket, tisztelet- és napidijakat s ezenkívül az adminisztráció minden ágában a legnagyobb mérvű takarékoskosságot akarja keresztülvinni.

— Köszönet. Mindazoknak, akik a Misztó előadásán a darab erkölcsi és anyagi sikeréhez szereplésükkel és adományaikkal hozzájárultak, ezuton mond köszönetet a Vezetőség.

— A Legényegylet ezuton mond köszönetet Vágó gyárigazgató urnak az adományozott fáért.

APRÓHIRDETÉS.

„Pogány” jeligére. A múlt lapszámban közölt randevu idejét november 22—23—24-ét a jóhangu farmerrel bizonyos Ramon Novarroval való találkozásra előjegyezte az összes szentmiklósi szőke és barna kislány.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei. A minisztertanács gazdasági bizottsága f. év szept. 12-én tartott ülése határozatilag eltiltotta a királyi család tagjai nevének az üzleti életben való használatát.

A pénzügyminiszterium árlejtési osztálya 27050/1930. sz. határozata folytán a stabilizációs kölcsönjáradékok garanciaképpen elfogadhatók a közszállítási versenytárgyalások alkalmával.

A pénzügyminiszterium közlése szerint a szesz törvény 2. cikkének rendelkezései szerint a szesz italokra csupán ezen törvényben előírt takszák róhatók ki.

A vámvezérigazgatóság közlése szerint bármilyen országból történő enyv behozatalánál az illető iparkamarák származási bizonyítványa nélkülözhetetlen.

A Secțiunea IV-a Regională din Cluj az Oficiului Național al Cooperăției Române folyó év nov. 1-vel beszüntette működését.

— Fához kötötték, hogy lophassanak. A mai elvadult állapotokra jellemző eset történt a Kürüc határrészben. György Tamás gyergyószentmiklósi lakos elküldte István fiát a Kürüben lévő erdős-kaszálójára, nézzen körül, nem járnak-e ott alkalmatlan idegenek. A fiu apja birtokán szekeret, lovakat s két ismeretlen embert talált, akitől megkérdezte, hogy mit keresnek ott? A két férfi válaszul a gyermeket háttal egy fához kötözte, aztán tovább állott szekereztől „rakodni”. A fiut késő este arra vettődött juhásztorok szabadították ki veszedelmes helyzetéből. Gyönyörű állapotok uralkodnak erdeinkben, ahol szót sem lehet emelni a tulajdon védelmére, ime, egy-kettőre fához állítják, sőt oda is kötik az embert.

* Mindenkinek érdeke, hogy cipőit a rossz idők beállta előtt megjavíttassa. Hő- és sár-cipők szakoszerű javítása, talpalások, fejelések legolcsóbban Blénessy Vencelnél készülnek Zárug Testvérek házában, Főté.

Mindenkire nézve fontos!

Adók és illetékek dióhéjban.

Kapható Sándornál.
Ára 40 lej.

* A Tekerőpataki Hengermalom eddig is a legjobb lisztet csinálta. De mióta a nyáron új hűtő berendezést kapott, mely által a liszt állandóan hidegen jön le, a liszt minősége még jobb. Most jelentkezés nélkül lehet bármely nap örölni délután 5 órától reggel 8 óráig. 2—2

KÖZGAZDASÁG.

Az „Önsegélyző” mozgalom terjedése.

A gyergyószentmiklósi Gazdasági Egyesület f. hó 9-ikén, vasárnap, a központi elemi iskola termében dr. Makkay Domokos gazdasági egyesületi elnök elnöklété mellett népes gazdasági értekezletet tartott, amelynek egyedüli tárgyát a székelység gazdasági megújulásának kérdése képezte.

Dr. Makkay Domokos ismertette azon országsszerte indított akciót, amelyben az ország lakossága a kormányt kérte fel a jelenlegi súlyos gazdasági helyzet orvoslására, amely akció hatása alatt a kormány el is határozta, hogy a f. hó 15-én összeülő parlamenti ülés elé erre nézve törvényjavaslatot is fog előterjeszteni.

Nem tudjuk, — mondja dr. Makkay — hogy a készülő törvényjavaslat vajon mennyiben fogja megjavítani az általános helyzetet, azonban úgy kell higgyük, hogy ez a legjobb akarattal is létrehozott törvény vajmi keveset fog lendíteni a székelység sorsán.

Ezért ezt az akciót egy más irányban is szükségesnek tartja kiegészíteni, és pedig a magunkon való segítés irányában.

Ez a magunkon való segítés a legelsőbb kötelességünk magunkkal szemben és hogyha talpra akarunk állani, ahhoz legelsősorban csak magunkban bizhatunk.

Előadja, hogy ezen új iránykeresés céljából a székelyudvarhelyi gazdasági gyűléssel kapcsolatosan Nagyszebenben Erdély magyarságának minden rétegéből páran gazdasági és kultur tanulmányutat tettek Nagyszebenbe, ahol mintegy 16-an a százok gazdasági és kultur-életét tanulmányozták.

Ezen a tanulmányuton Gyergyó részéről dr. Csiby Andor ügyvéd vett részt, kit felkér, hogy a százoknál tapasztaltakat az értekezlet előtt ismertesse.

Dr. Csiby Andor a szász „Selbsthilfe” — Önsegély — intézménynek átültetésében látja azt az eszközt, amely már nemcsak az erdélyi szászoknál, hanem Amerikában és Németországban is teljesen bevált és amelynek nemcsak gazdaságilag meg van a maga eredménye, hanem valósággal erkölcsnemesítő és fejlesztő hatása is van.

Ismerteti elvileg az „Önsegély” lényegét, annak megvalósítási módjait, bejelenti, hogy ezen mozgalomnak sajtó útján történt ismertetése óta több neves közéleti egyén jelentette be a mozgalomhoz való csatlakozását, mint például újabban Bartalis János borszéki róm. kath. esperes, Bartalis Ágoston csikszeredai nyug. főszolgabíró, a Csiki Gazdasági Egyesület elnöke, továbbá megindult a mozgalom a brassói magyarság körében is, amely a Kacsó Sándor szerkesztő irányítása mellett a közel jövőben már meg is alakul; ezenkívül Székely Géza brassói hírlapíró, az „Erdélyi Turista” lap főszerkesztője irányítása mellett ugyancsak Brassóban, a szász Hangya mintájára egy szövetkezet alakult, amely már meg is kezdte a működését.

Ő maga eddig Tekerőpatakon és Kilyén-

falván ismertette a mozgalom célját, melynek hatásaképpen Tekerőpatak egyik tizeze mintegy 40.000 lej összeggel megalakítani készül a tizes temetkezési és önsegélyző egyesületét.

Gyergyószentmiklós kifejlett gazdasági élete is csak hasznosnak és üdvösnek tarthatja ezt a népmozgalmat és ajánlja, hogy az „Önsegélyző” mozgalomba Gyergyószentmiklós gazdaságadalma is kapcsolódjék bele.

A megjelentek nagy figyelemmel hallgatták végig dr. Csiby Andor előadását s egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy az „Önsegélyző” mozgalmat hasznosnak és szükségesnek tartják s addig is, míg az alapszabályok elkészülnek és az akció rendszeresen megindulhat, a pénz-befizetéseket már megkezdik. Egyben felkérlik dr. Makkay elnököt, hogy már a következő, f. hó 15-iki — vasárnap — további értekezleten a mozgalmat és az alapszabályokat részletesebben is ismertesse.

Gyergyó társadalma tehát megmozdult abban az irányban, hogy mások segítségével nélkülön magán segítsen.

Gyergyó székelysége most fogja megmutatni, hogy az a sok szunnyadó érték, amellyel rendelkezik, alkalmas kicsalogatással napfényre tud kerülni.

Belátta, hogy ezen gazdasági megújodása nélkül csak a pusztulás vár rá s éppen ezért minden erejét megfeszíti, hogy ez a mozgalom minél szélesebb körben elterjedjen.

Lapunk hasábjain a mozgalom fejlődésére alkalomadtán mindig vissza fogunk térni.

Az Urania mozgó hirei.

F. hó 15—16-án, szombaton és vasárnap

A vadon királya.

Rin-Tin-Tin és Sonny-Boy.

A két főszereplő „személye” a film sikerének titka. Van-e valaki a világ mozipublikuma között, aki ne szeretné viszontlátni az „Éneklő bolond” drága kicsi Sonny-Boy-át? Hát Rin-Tin-Tint, a mindenkori izgalmas kutyadrámák nagyszerű hőst, az okos, ügyes négy lábú filmsztárt? S ráadásul nem csak látja, hanem hallja is őket, a filmtechnika legújabb vívmánya, a beszélőfilm hangosakká avaszsálta az egyébként néma szereplőket.

A mozi vezetősége vasárnap délután 3 órai kezdettel a zárda részére külön előadást rendez, mely előadásra a szülőket és kicsinyeket szívesen látja. A belépődíj felnőttek részére rendes, gyermekek részére az erkélyen 20 lej, földszinten 10 lej.

A műsort két elsőrangú hangos pótkép előzi meg.

F. hó 19-én és 20-án, szerdán és csütörtökön:

Kék egér.

Szalón vigjáték, az U. F. A. parádés színesszínű parádés, Jenny Jugo, Harry Halm két órán keresztül tartják derűslegben az elragadtatott közönséget.

F. hó 22—23—24-én, szombaton, vasárnap és hétfőn, három napon át:

Pogány.

Ramon Novarro nagy, énekes, exotikus filmprodukciója. A parádés női főszerepben Renée Adorée a gyönyörű filmdiva excellál. A Metro-Goldwyn filmgyár hallatlan bőkezűségét bizonyítja az az áldozatkészség, midőn két világhírességet szerepeltet ebben a muzsikális szempontból is kiváló filmben. A new-yorki filharmonikus zenekar kíséretét gyakran váltja föl az eredeti haway gitár és énekkórus s külön meglepetésként hatnak Ramon Novarro szóló énekszámai, akiről csak most a hangosfilm előretörésekor tudta meg a nagyvilág, hogy mint a Metropolitan opera lírai tenorja, a színházak világában is igen előkelő helyet töltött be.

Végül az Urania vezetőségének megértéséről tesz tanubizonyságot azon spontán elhatározása, hogy a nagyközönség intenzív támogatására számítva, a helyárakat 20—30%-al lecsökkentette, szóval a jegyek legmagasabb kategórián 40 lejnél kezdődnek.

A legjobb magyar és német könyveket olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi
kölcsonkönyvtárába

(Str. Reg. Ferdinand 14.) Telefon: 11.

Állandóan új könyvek.
Kedvező feltételek.

Nyitva:
mindennap d. e. 11-től d. u. 5-ig.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik drága anyánk, illetve nagyanyánk elhunytával fájdal munkát részvételükkel enyhíteni igyekeztek, valamint mindazok, kik végtisztességén résztvettek, ezúton kifejezett hálás köszönetünket.

Gyergyószentmiklós, 1930. november 14.

Laurentzi Rudolf és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejthetetlen férjem, Szekula Imre elhalálása alkalmával részvételüket bármi módon nyilvánították s ezáltal bánatunkat enyhítették, ezúton fogadják őszinte köszönetünket.

Özv. Szekula Imréné és családja.

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

Alulírott szülő kijelentem, hogy Márton nevű fiam sérülése, ki az alszegi r. k. el. iskola III. osztályába jár — a gyermek verekedéséből eredt s így Oláh Béla tanító urat ért vád alaptalan, miért is ezúton adok elégtételt a tanító urat ért rágalomért.

Gyergyószentmiklós, 1930. nov. 10.

Előttünk:

Tisztelettel:

Vigofszky József,
Schaff Ferenc.

Bencez Mártonné.

*) E rovat alatt közöltékért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

**György
Sándor**

**angol uri
divatszabósága**

néhai Petrácsics Emil helyén.
(Városház-utca.)

Elvállal

minden szakmabeli munkát elegáns
kivitelben jutányos áron.

1

**Órát és ékszer
javít**

szakszerűen és jutányos árban

STEIN

21

órás és ékszerész Járásbíróssággal szemben.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Gyergyószentmiklós, a Főtéren, özv. Lengyel Józsefné házában lévő

**hentes és
mészáros üzletet**

megnyitottam, ahol állandóan kaphatók elsőrendű friss husok, tisztán kezelt disznózsír, zsirnak való szalonna, virstli és mindenféle füstöltárak.

Különösen felhívom az igen tisztelt közönség szíves figyelmét az általam készített izletes hideg felvágottakra, amelyeket a legolcsóbb árban árusítok.

Figyelmes kiszolgálás!

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel:

Márton György,
hentes és mészáros.

4-4

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Gyergyószentmiklós, a Főtéren, Zárug Testvérek házában

cipész műhelyemet

november hó 1-én megnyitottam. Elvállalok mindenféle szakmámba vágó munkát. Finomabb és erősebb kivitelű dolgokat, csizmákat és bármilyen javításokat, ugyszintén hó- és sárcipők javítását a mai viszonyoknak megfelelő legjutányosabb áron vállalom.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérve, maradok

3-3

kiváló tisztelettel:

Blénessy Vencel.

**Gazdák
figyelmébe!**

SZÉKELY ÉS MARGITAI

szárhegyi cég
közhírré teszi, hogy modern műmalmában

éjjel - nappali

üzemet tart fenn és nagy teljesítményére való tekintettel az örlető közönség várakozás nélkül sorra kerül.

4-2

Kivánatra ingyenes triöröztetés.

A marosvásárhelyi 70 ágyas modern szanatórium

műtő és szülőszobákkal, Röntgen-, hydro- és elektrotherapiával, quarz és diathermiával, bacteriologiai és chemiai laboratoriumokkal stb. berendezve, továbbá hideg-, melegvizzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval felszerelve.

Felvesz: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, beldeg-, bőr-, urológiai-, fül-, orr-, gége-, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket.

22

SÁNDORY-NYOMDA

GYERGYÓSZENTMIKLÓS—GHEORGHENI.

JUDETUL CIUC.

Izléses nyomdai
és könyvkötészeti
munkák.

Dusan felszerelt
könyv és papirke-
reskedés.

Telefon: 14.

Papirkereskedésben nagy választék dobozos és mappás levélpapirokból, modern levelezőlapokból, patent ceruzákból, emlékkönyvekből, mindenféle irodai és iskolai felszerelésekből, valamint üzleti könyvekből.

Levélpapírok, borítékok, memorandumok, ügyvédi nyomtatványok, bálí meghívók, árjegyzékek, étlapok, valamint mindenféle könyvkötészeti munkák legolcsóbb beszerzési forrása.

Ha biztos eredménnyel, olcsó ár mellett akar hirdetni, úgy csakis a

„Gyergyói Ujság”

című hetilapban helyezze el hirdetésait.